

Սասիս լրագիրն 5 անգամ կը երաւա- բակովի շաբաքը . 4 Օրաքերը եւ 1 Շաբա- քերը :
Տարեկան դին. Կ. Պօլսոյ նամար 180 դշ.
” ” Գաւառաց 10 Մհե.
Վեցամսեայ դին Կ. Պօլսոյ 90 Դրլ.
” ” Գաւառաց 5 Մհե.
Եւրաքանչիւր բաւոց գին 60 Փրյ.
Շաբաքարքերը 20 ”
Օրաքերը

ՀԱՅՈՒԹԵՐԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԻՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲՈՒԺԱԿԱԿԱՆ ԵՎ ՏԵՏՈՎԱԿ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՒԹՅՈՒՆ 30 ՄԱՐՏ

Խաղաղութեան նշաններն ամեն կողմէ կը բազմանան եւ ընդհանուր պատերազմի էտասկածներն երթալով կը փարատին : “Վարօլէոն իշխանին Փէրլինէն դառնալուն վրայ կը կարծուի որ խաղաղութեան ապահովութիւններ տարածէ : Բրուսիոյ թագաւորը մարտի 23ին հիւսիսային Վերամանիոյ խորհրդարանը բացաւ եւ ծանուցանելով թէ նոր Վերմանիան ամեն տէրութեանց կողմանէ ճանչուածէ , նորէն յայտարարութիւն ըրաւ թէ իր կառավարութիւնը խաղաղութեան պէտք ունի, Ժամանակի մ'ի վեր միտքերը շփոթող Վրեւելեան խնդիրն ալ իր վրդովեալ կերպարանքը կը փոխէ , եւ Ուուս լրագիրներուն ապահովիչ խօսքերէն ետեւ հիւսիսային Վերմանիոյ Վաղէթն ալ իմաց կուտայ թէ Բրուսիա Տաճկաստանի մէջ պաշտպանելիք ուղղակի շահեր չունենալով, Վրեւելեան խնդրոյն մէջ բռնելիք ընթացքն Եւրոպայի մէջ ունեցած շահուց պաշտպանութեան սահմանին մէջ պիտի մնայ : Դակէ կը հետեւի թէ քանի որ Բրուսիոյ շահերն Վրեւելուց մէջ վտանգի ենթակայ ըլլան, ինք ալ միտք չունի դաշնակցութիւններ կապելու կամ Վրեւելեան խնդրոյն յուղանն ուղղակի մասնակցելու : Եյսպէս այս մեծ կնճիռը կառավարութեանց կողմանէ ՚ի բաց թողուելով, ասպարէզին վրայ յեղափոխիչները միայն կը մնան, որք Վանուրբի եղերքը կամ ուրիշ աեղերը խուզվութիւններ հանելու կաշխատին, Շայց օսմանեան կառավարութիւնը կարող է անոնց ջանքերն ալ ՚ի գերեւ հանել եւ երկրին մէջ հասարակաց կարգը պահպանել : Դակէս անկախի իշխանութիւններէն Ուումանիա պաշտօնական գրուածներու մէջ ծանոյց թէ յեղափոխական ճրգանց չմասնակցելէ զատ՝ անոնց առաջքն ալ առնելու կաշխատի : Աէրվիոյ եւ Գարատաղի ընթացքը, թէ պէտ նուազ բացայայտ կերեւի, սակայն ասոնք ալ գոնէ գործի վրայ եւ նելու դիտաւորութիւննին ուրիշ ժամանակի ձգած են : Բարձր . Մեծ-Եպարքոսին Արիստի վիճակին վրայ առ Օգոստ . Սուլթանն մասուցած տեղեկագիրն Եւրոպայի մէջ ալ լսու ընդունելութիւն կը գտնէ , եւ քանի մը լրագիրներ բարեկարգութեան մեծ յոյսեր կը յայտնեն ։ Պարան պաշտօնէից մէջ եղած վերջին փոփոխութեան եւ Պետութեան խորհրդին կաղմուելուն պատճառաւ : “Եօս Արագիրը միայն յիշեալ խորհրդին տակաւին ամբողջապէս չկազմուիլը պատճառ բռնելով՝ հեղնական քննադատութիւններ կնճիռը ուղարկէն կաղմուելիւնն ամեն կծուքնն ուղարկէն կաղմուելիւնն ամեն կծուքնն ուղարկէն կը լրեցնէ :

ւաստրիքական կայսրութիւնը՝ Պայսթի շնորհիւ՝ Աւրոպայի ամենէն առաջ եղիկիններուն կարդը կանցնի : Պայսթ՝ մինչեւ հիմա տժգոհու տամբը Աւտորիոյ լուծը կրող ազգեց տեսակ մը գաշնակից կառավակա կան գրութեամբ մ'իբարու մօտեւ եւ ելով՝ կայսրութիւնը զօրացոյց, եւ որ բոլորովին նոր կերպարանիք մը ւաւ : Հունդարիոյ եւ Աւտորիոյ անձին խորհրդարաններն ու պաշտութեամբ կազմուելէ ետեւ, կայսթեան երկու բաժիններուն վերաբերալ ծախուց եւ մտից իննդիրներն կարդի գնելու համար երկու խորդարաններուն կողմանէ անուան պատգամաւորութիւնները Արքա գումարեցան եւ իրենց յանձած պաշտօնը յաջողութեամբ՝ ի ուս հանեցին, Այսպէս Աւտորիքաներին խոչընդոտներուն մի առ մի զթեց քայց Հռոմի և ոչ կարեմք ը կաւին չկինալով համաձայնութեամբ ոցընել, ինքը զայն կործանել ըստաւ, Աւտորիքա Ուարիամ Ուերէ զայրուհայն եւ մասնաւանդ Յովսէփ փիլիսոփայ կայսեր շնորհիւ բական մեծ քայլեր առած էր քաղաքին ազատութեան մէջ, սակայն րանչիսկոս Յովսէփ կայսրն իր վրայ ած ձախորդութիւններէն առաջ նքը Մշապատող բունամէր մոլենդ եւ (այսպէս ըստնք) խաւարեալ մքին խօսքերուն անսալով, 1855ին ապին հետ կրօնական գաշնադրութն մ'ըրած էր, սրով իր հպատակաց առունքը զոհելով, փոխարէն և ամեն սիրելի որդեակ ո տիտղոսը կ'սաւարք : Այս զոհեալ իրաւանց ամենէն բրեւորնելին էին քաղաքային ամուսնութեան եւ դասախրամկութեան խըները : Կրօնական գաշնադրութն ամուսնութեան եւ պատկի խընը ըրբութովին կաթողիկ կղերին ձեռյանձննելով, ասպարէղ մը բացած անոր տեսակ տեսակ զեղծումներ : Այս պատճառաւաւ տարբեր կը քիչէ եղած խառն ամուսնութեանց ամանները, ամուսնական վէճերն ապահարզանները մեծ առուտուր բացած էին կղերին, որ ուղղափառ թիւնը խստիւ պահելու պատըր կաւ ներըսութիւնները սուզ սուզ ծախսէր : Խոկ գաստիարակութեան երին ձեռքը ըստ մուալլ՝ աշխարհիկ դ-ըպէններու զարգացուած արդիւելով՝ զովուրդը կուբութեան մէջ պահեց : Միջոց մ' եղած էր : Ահա ասոնց մար Աւտորիոյ ժողովուրդը մեծ գոհութիւն կ'զգար, եւ ուժինաւ կը պահանջէր որ այն ամեն զեղծնոց աղբիւն եղող կրօնական գաշնադրութիւնը վերնայ :

Հարկ է եղաւ՝ օրէնսդրական միջոցաւ խնդիրը՝ լրտծել։ Պատի Ա ի էնեայի երեսակոխանաց եւ ազնաւականաց խորհրդաբաններուն օքինաց առաջարկութիւններ ներկայացան քաղաքային ամռանութեան եւ աշխարհիկ գաստիարակութեան վրայ, զորերկու խորհրդաբաններն ալ ընդարձակ մեծադոյն մասամբ ընդունեցին եւ կայարն ալ անմիջապէս վառերացոց։ Ա ի էնեայիք՝ որ խմբովին խորհրդաբաններուն գուռը լցուած մեծանհամբերութեամբ կապասէին քուէին արդեանց, եռանդադին ցնծութեամբ ընդունեցին զայն, եւ քաղաքին ամեն կողմը ցրուելով այն օրուախութեան աօն կատարեցին, Քիչ կը մնար որ Պ. Պայսթ փողոցին մէտամբուխին կողմանէ յաղթական հանգիսիւ տարուեր։ Յովէսէփ Խ. ի արձանը դափնիներով պակասուեցաւ, եւ իրիկունն ալ քաղաքը կամովին լուսավառութիւններ ըրաւ։ Եյս ընդհանուր խնդութեան՝ միայն մէկ երկու կարդինալ եւ իրենց համամիտ կղերը մասնակից չեղան, բայց ժողովուրդն իւր իրաւունքը վաստիած էր ուստի ինք ալ կարդինալներուն ցառումը բանի տեղ չդրաւ։

Ենդղիական խորհրդաբանին մէտամբուխին իրանտայի եպիսկոպոսական եկեղեցւոյ խնդիրն յառաջ մշեց։ Վարտի 23 ին հետեւեալ երեսաւականի մասնակից չեղան, բայց ժողովուրդն իւր իրաւունքը վաստիած էր ուստի ինք ալ կարդինալներուն ցառումը բանի տեղ չդրաւ։

Պատասխանը կամաց համար համար որ իրանտայի արքեպիսկոպոսաց, եպիսկոպոսական եկեղեցւոյ վրոյ ի պաշտպանութիւնը դադրեցընէ խորհրդաբանին որոշմանը ոպասուելով։ Յագուադուհոյն ուղերձ մը մատուցուի որպէս զի իրանտայի արքեպիսկոպոսաց, եպիսկոպոսաց եւ ուրիշ եկեղեց յական պաշտօնէից սահմանեալ եկամուտները խորհրդաբանին տրամադրութեան ներքեւ դրուին, Պ. Տիղրայէլի այս գործն ետ ծգելով ժամանակավայրելու համար առաջարկեց որ վիճաբանութիւնը մարտ 30 ին ըլլայ, եւ ապրիլ 31 ին Պատկական տօներու պատճառաւ նիստը դադրի։ Պայսթն օրը խորհրդաբանը Պ. Ալատը թընի առաջարկութիւնն ընդունեց պաշտօնէից դէմ 68 մեծադոյն քուէով։ Ասոր վրայ կառավարութիւնը թէ պէտ դժուարին կայութեան մը մէջ դրուեցաւ, բայց Պատկին իրեն օդնութեան համանելով քանի մ'օր շունչառնելու միջոց գտաւ։ Վաղբէլ 23 ին Պ. Ալատութըն նոր առաջարկութիւնը պիտի ներկայացնէ խորհրդաբանին որոշումն ՚ի գործ գնելու եղանակին վրայ, եւ այն առեն Պ. Տիղրայէլի ալ պաշտօնէից բռնելիք ընթացքը պիտի ծանուցանէ։ Աը կարծուի որ Պ. Տիղրայէլի ներկայ խորհրդաբանին այս խնդիրը լուծելու ձեռն

Հասութիւնը պիտի ժխտէ , եւ 1869 թ.
ընդհանուր ընտրութիւններէն ետև
կազմուելիք խորհրդարանին ձգելու
պիտի աշխատի : Բայց որովհետեւ
խորհրդարանն իր ձեւնհառութեան իշ-
բաւունքը թողուլ չպիտի ուղէ , ուս-
տի եթէ Պ. Տիգայյելի անոր որոշու-
մը չընդունի , կամ հրաժարական տա-
լու եւ կամ խորհրդարանը լուծելու
պիտի հարկադրի :

Դազգիոյ մէջ նոր փախառութիւնն
ալ աղջային զինուորագրութենէն ա-
ւելի ժողովրդական չեղաւ , եւ այս
առթիւ կայսրութեան ելմտական տքն
տեսութեանը վրայ քննադատութիւն
ներ պարունակող բազմաթիւ տետ-
րակներ հրաժարականեցան :

Խոկ զինուորագրութիւնը թուլու
զէն զատ ուրիշ աւեղեր ալ խռովու-
թեանց պատճառ եղաւ . մանաւանդ
Պօրտոյի մէջ ամբոխը զինուորաց դէմ
գնելու փորձ ըրաւ եւ կայսեր արձա-
նին քար նետեց :

Ա Եմուխալ Տերլումաթէքի մէջ
կը կարդանք :

“ Ա պաօլէոն կայսեր հաւանակա-
նաբար մօտերս ’ի Պէրլին եւ ’ի Շեղ-
ըսապուլիկ ուղեւորելուն վրայ մեր ըս-
տացած տեղեծութիւնները Քօնաթի-
թիւսիօնէլի դրածին կը համաձայնին .
Դեսպանական ակումբներու մէջ կը
հաստատեն թէ այսպիսի ուղեւու-
թեան մը խօսր եռած է :

ՆԵՐՔԻՆ ՀՈՒՐԵՐ
‘Օքոստ . Առովմանն անցեալ կի .
բակի իրիկուն ‘ Կառմի թատրոնն իր
ներկայութեամբ պատուելուն առթիւ
Պ. ‘ Կառմի 200 լիրա եւ թատրոնին
տնօրինութեան ալ 800 լիրա չնորհեց :
Օքիոդդ ‘ Կառմալ ‘ Մորին վեհափառ
ուռութեան թատրոնը մտած ժամաշ
նակ վունջ մը ծաղիկ ներկայացուց ,
որուն համար ‘ Կորին վեհափառուց
թիւնն իրեն 50 լիրա չնորհեց :

ՆԵՐՔԻՆ ԷՌԵՐԵՐ

թեան հաստատութիւննը լըլալէ գաղթ
ըթ . 2. տէրութիւնն իրանուայի Ա-
պիսկոպոսական եկեղեցւոյն վրայ իր
պաշտպանութիւնը գաղթըցընէ , խոր-
հրդարանին որոշմանը ոպասելով . 3.
Թագուհւոյն ուղերձ մը մատուցուի ,
որպէս զի Իրանուայի արքեպիսկոպո-
սաց , Եպիսկոպոսաց եւ ուղիշ եկեղե-
ցական պաշտօնէից սահմանեալ եկա-
մուտները խորհրդարանին տրամադ-
րութեան ներքեւ գրուին . Պ. Տիղա-
յէի այս գործն ետ ձգելով ժամանակ
վաստվելու համար առաջարկեց որ վի-
ճաբանութիւնը մարտ 30 ին ըլլայ , եւ
ապրիլ 31 ին Օատկական տօներուն
պատճառաւ նիստը գաղթի : Բայց
նոյն օրը խորհրդարանը Պ. Ալատը-
թընի առաջարկութիւնն ընդունեց ,
պաշտօնէից գէմ 68 մեծադոյն քուէ-
ով : Ասոր վրայ կառավարութիւնը թէ
պէտ գժուարին կայսութեան մը մէջ
դրուեցաւ , բայց Օատիկն իրեն օդ-
նութեան հասնելով քանի մ'օր շունչ
առնելու միջոց գտաւ : Ապրիլ 23 ին
Պ. Ալատըթըն նոր առաջարկութիւն
մ'ոլ պիտի ներկայացընէ խորհրդա-

Եւրոպական Տաճկաստանի երկա
թուղեաց արտօնութեան հրամանա
զ-իբը՝ ինչպէս որ արդէն ծանուցած
ենք՝ անցեալ շաբթու արտօնա
աէրերուն յանձնուեցաւ : Վրոնու

